

รู้ใจ

พระอาจารย์ทูล ชิปโปปณฺโณ

ก็ไม่ต่างอะไรกับวันวาน

หลวงพ่อกุศล จิปปปณฺโณ

คำปรารภ

ในช่วงชีวิตของหลวงพ่อบ้านได้เทศน์โปรดชาวโลกทั้งหลายมากมายกว่า ๕๐๐ กัณฑ์ เราได้ถอดเทปออกมาจัดทำเป็นหนังสือเพื่อว่าคำสอนของหลวงพ่อบ้านมีค่า จะได้เป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับทุกท่าน เพราะมีหลายๆ ท่านที่ถนัดที่จะอ่านมากกว่าฟัง

จะสังเกตได้ว่าหลวงพ่อบ้านจะเทศน์คำสอนแตกต่างกันในแต่ละวาระ เช่น เทศน์ในงานศพ งานบุญ หรือเทศน์โปรดญาติโยม พระภิกษุ สามเณร หรือนักปฏิบัติที่มุ่งตรงต่อมรรคผลนิพพาน

หนังสือที่จะออกมาชุดนี้จะมีทั้งหมด ๑๐ เล่ม จะเป็นกัณฑ์เทศน์โปรดพระภิกษุ สามเณร ในช่วงระหว่างปีพ.ศ. ๒๕๓๗ ถึงพ.ศ. ๒๕๔๓ ผู้จัดทำเห็นว่าเป็นประโยชน์มหาศาลไม่เฉพาะต่อนักบวชเท่านั้น แต่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่หวังความสุขเล็กๆ น้อยๆ ในชีวิตจนถึงผู้ที่หวังนิพพาน ในแต่ละตอนของเนื้อหาสาระ จะมีเคล็ดลับและเทคนิคที่จะช่วยประติดประต่อความข้องใจในขณะปฏิบัติ ซึ่งขณะนี้ปราศจากหลวงพ่อบ้านที่จะเป็นผู้ตอบคำถาม

หนังสือทั้ง ๑๐ เล่มนี้ ได้รวบรวมมาจากการถอดเทปหลายม้วนด้วยกัน ตั้งชื่อเสียใหม่ ซึ่งฟังแล้วอาจสะดุดใจผู้อ่านอยู่บ้าง แต่เนื้อหาสาระจะยังคงเป็นคำสอนของหลวงพ่อบ้านอยู่อย่างสมบูรณ์ ลองอ่านดูสักกัณฑ์ คณะผู้จัดทำได้ใช้เวลาและความสามารถเต็มที่กับ

หนังสือชุดนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้อ่านจะได้ประโยชน์สม
เจตนารมณ์

หลวงพ่อก็ได้พยายามที่จะสื่อความหมายคำสอนของ
พระพุทธองค์ให้เข้าใจได้ง่ายและปฏิบัติตามได้ เพื่อว่าเมื่อปราศจาก
หลวงพ่อก็แล้ว ลูกศิษย์ก็จะยังเดินทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ช่วยถอดเทปทั้ง ๑๖ ชุดนี้ ได้แก่
คุณพิราศิณี คุณเบญจ คุณพมญา พระทิว และพระดร.ณัฐ ผู้ช่วย
ตรวจทานในภาคภาษาบาลีและจัดทำรูปเล่ม และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
คุณธนวิษ (โหน่ง) ที่ช่วยเป็นที่ปรึกษาในการตั้งชื่อหนังสือและ
ออกแบบปกทั้งหมด เด็กชายณัฐวัชต์ (น้องกร) ผู้วาดภาพประกอบ
ในเล่ม และคุณโสรัศยา (หม่ออิว) ผู้เป็นธุระในการจัดพิมพ์

ขออนุโมทนากับทุกท่านแม้ไม่ได้เอ่ยนามมาในที่นี้ ที่มีส่วน
ช่วยให้หนังสือชุดนี้ สำเร็จออกมาได้สมเจตนารมณ์ตามที่
หลวงพ่อกุลเคยตั้งใจไว้

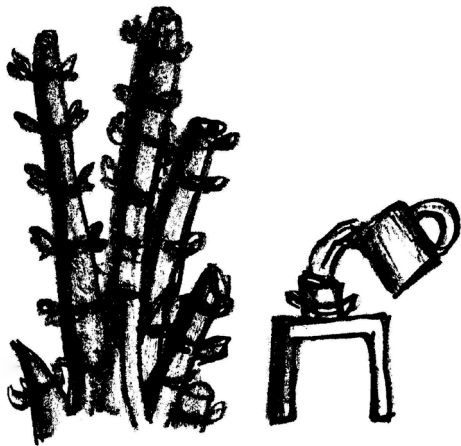
ขอกุศลผลบุญที่เกิดจากการกระทำนี้ จงส่งผลให้ท่านทั้ง
หลายบรรลุเป้าหมาย ไม่ว่าทางโลกหรือทางธรรมโดยสมบูรณ์ ให้
ปัญญาเกิดจนเป็นที่พึ่งของตัวเองได้ให้ทางสว่าง บรรลุถึงมรรคผล
นิพพานในเร็ววัน ในชาตินี้ ด้วยกันทุกถ้วนหน้าด้วยเทอญ

แม่ชีโย

๘ มกราคม ๒๕๕๖

ความคิดมาจากความเห็น ความคิดของวันนี้หรือ
วันหน้า ก็จะไม่ต่างอะไรกับความคิดของวันวาน トラบใดที่
ความเห็นยังเป็นความเห็นแบบเดิมๆ

รู้ใหม่ว่า ใจดวงนี้ สอนได้ เรียนรู้ได้ ที่ละเล็กทีละน้อย
ความเห็นผิดก็จะค่อยเปลี่ยนไป และในที่สุดชีวิตก็จะแตก
ต่างไป จากชีวิตเมื่อวันวาน

ชั้นน้ำชั้นเดียว

๒

ถ้าเรามีนิสัยประหยัดอย่างนี้แล้ว มันสบายกับตัวเอง คือเป็นคนไม่คิดมากเรื่องเครื่องบริวารต่างๆ ไม่ฟุ่มเฟือย ตัวอย่างเช่น ผ้าอาบน้ำ ผ้าปูนอน ทุกอย่างประหยัดทั้งหมด ถือว่าประหยัดแล้ว ต้องรักษาให้มันดี ไม่ให้มันขาดโดยไม่จำเป็น การนั่ง การไป การมาต้องรักษา นิสัยเป็นอย่างนั้น ถ้าเมื่อไรเกิดการฟุ่มเฟือยขึ้นมา จะรู้สึกอายตัวเอง มันเป็นนิสัย ไม่ได้เจตนาทำให้เกิด แต่ฝึกมาจนเป็นนิสัยนั่นเอง

แต่ถ้าจะต้องอธิบาย ก็คงจะเริ่มต้นจากเหตุที่หลวงปู่ขาวได้เคยให้อุบายเกี่ยวกับกระดาศทิชชูนั่นเอง จากนั้นมา ความฟุ่มเฟือยต่างๆ ก็ไม่เอาเลย พยายามประหยัดทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นผ้าสังฆาฏิ ผ้าจีวร ก็เหมือนกัน เครื่องใช้ต่างๆ ถือว่าเป็นของเก่า เราใช้มานาน ก็ประหยัดกันไป รักษากันไป มันไม่เสียหายอะไร อย่างผ้าปูนั่งเป็นของทนทานที่สุด ใช้กันจนลืมนี่ก็ไม่ขาด

เมื่อนิสัยเป็นอย่างนี้ ทำให้ไม่เกิดความกังวลในสิ่งของ

ใดๆ ถึงจะมีน้อยหรือมากก็ไม่กังวล เรียกว่าเป็นการฝึกใจไม่ให้
เกิดความฟุ้งเฟ้อไปกับสิ่งของนั้นๆ จะได้ไม่วิ่งตามกระแสโลก
บางคนจะเปลี่ยนรถยนต์ใหม่ทั้งทีของที่ใช้อยู่ก็ยังอยู่ในสภาพ
ดี เพียงเพื่อต้องการให้ตัวเองดูเป็นคนรวย นี่ก็จัดอยู่ในจำพวก
คนฟุ้งเฟ้อเช่นกัน คือเปลี่ยนไปเรื่อยๆ ตามกระแสโลก

ตัวอย่างเครื่องบริวารของพระ เช่น ผ้าเช็ดหน้า ผืน
เดียวสามารถใช้ได้สารพัด แก้วน้ำแก้วเดียวก็เช่นกัน เราเอา
ไม้ไผ่สักกระบอกลงมาเหลาทำเป็นกระบอกรน้ำ ใช้ได้เป็นปีๆ ถ้า
ไม่แตกจริงๆ ก็ไม่ทิ้ง ใช้อยู่อย่างนั้น ไม่ให้ฟุ้งเฟ้อ เราทำได้
ไหม ถ้าเราไม่ฝึกก็ทำไม่ได้ คือขันอันเดียว แก้วอันเดียว ล้าง
หน้าก็อยู่ที่นั่น กินน้ำก็อยู่ที่นั่น ล้างก้นก็อยู่ที่นั่น ทำได้ทั้งหมด
ไม่ขยะแขยง

ถ้าให้ทุกคนฝึกจะทำได้ไหมว่า น้ำล้างเดียว อาบก็อยู่ที่
นั่น เวลาล้างส้วมก็ล้างเดิม เวลาล้างหน้าก็ล้างเดิม เวลาตีมน้ำก็
ล้างเดิม จะทำได้ไหม ส่วนใหญ่ทำไม่ลง ขยะแขยงขึ้นมาทันที
เพราะเราไม่ได้ฝึก แต่ถ้าฝึกได้แล้วมันสบาย เพราะขันเทราด
โถส้วมธรรมดาๆ มันก็ไม่มีเชื้อโรค เราก็ตักกินน้ำได้ธรรมดาๆ
นั่นเอง อิมเหมือนปรกติ เหมือนขันอื่นๆ เหมือนแก้วอื่นๆ อาบ

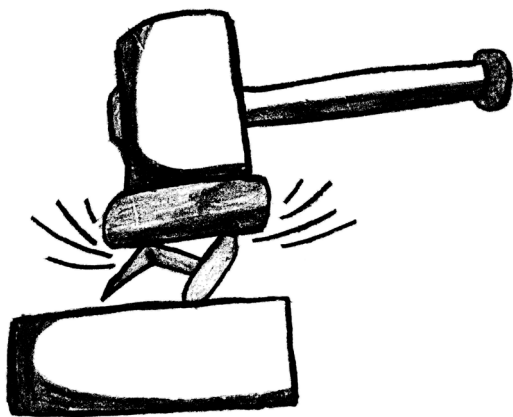
น้ำก็ได้ กินน้ำก็ได้ ชนเดียว นี่เขาเรียกประหยัดขนาดนั้น

บางทีผ้าเช็ดหน้าผืนเดียว เช็ดหน้าก็ได้ เช็ดมือก็ได้ เช็ด
ก้นก็ได้ ทำได้ทุกอย่าง นี่เราก็ต้องฝึกเพื่อไม่ให้เกิดความฟุ่มเฟือย

ยกตัวอย่างรองเท้าก็เหมือนกัน หลวงพ่อเองตอนนี้ก็
รับว่าฟุ่มเฟือยอยู่เหมือนกันนะ ก็อายุตัวเองเหมือนกัน เพราะ
ว่ามีหลายต่อหลายคนถวายรองเท้าให้หลวงพ่อ ของมีค่ามีราคา
ทั้งนั้น อย่างน้อยแต่ละคู่ก็ห้าร้อยขึ้นไป รองเท้าหนังอย่างดี
ด้วย หลวงพ่อเองก็เสียดายรองเท้าหนัง ถ้ามันถูกฟ้าถูกฝนขึ้น
มา มันขึ้นขึ้นมา มันเสียดาย แต่ขรราวาสญาติโยมเขาไม่ให้
เสียดาย เขาบอกว่าให้มันขาดวันละคู่ยิ่งดี เขาจะได้ถวายคู่ใหม่
ถ้านับรองเท้าแล้วจะมีหลายสิบคู่ จะให้คนอื่นเอาไปใช้ก็ใส่ไม่
ได้ มันคนละขนาดกัน ของหลวงพ่อมันคู่ใหญ่ ต้องหาคนเท้า
ใหญ่ๆ ถึงจะใช้ได้

ตัวอย่างจีวรก็เหมือนกันนะ จีวรของหลวงพ่อไม่ใช่มี
แค่ผืนเดียวนะ มีผ้าอาศัยหลายผืน ส่วนผ้าครองมีสามผืน มี
สังฆาฏิ มีจีวร มีสบง มีสามผืนตายตัว แต่ผ้าอาศัยนั้นมีเยอะ
เช่น ผ้าจีวร มีคนมาถวายให้ หลวงพ่อคลุมให้หน่อย ห่มให้
หน่อย บางทีก็ทำต่อหน้าต่อตาเขา ทำท่าคลุมให้เขาไปอย่างนั้น

ให้เขาดีใจแล้วค่อยเก็บไว้ บางทีก็ให้หมู่คณะไป ผืนมันใหญ่ ส่วนมากเขาทำผืนใหญ่ๆ ทั้งนั้น ไปซื้อผ้าร้านไหนได้ผืนใหญ่ๆ เอามาให้หลวงพ่อบุญ หลวงพ่อจะเอามาให้หมู่คณะ ก็ต้องดูคน ไหนจะเหมาะกับผ้าผืนใหญ่ๆ แต่ส่วนใหญ่ก็มีแต่คนตัวเตี้ยๆ เลยทำให้เห็นว่าบางทีก็ประหยัดไม่ได้เหมือนกัน เพราะตอนนี้ ก็มีผ้าหลายผืนในกุฏิ ประมาณสี่ผืนได้ คือให้คนไม่หมด คน ไหนที่สูงๆ ก็ให้ไป นี่เป็นลักษณะการประหยัด ถ้าเราฝึกได้อย่าง นี้มันสบาย ไปไหนก็สบาย

ตะปูที่น่าภูมิใจ

๒

ต

ตัวอย่างตอนเข้าป่าเข้าดง ไปจุดดงค์ต่างๆ เราทำไม้เป็นที่พักที่อาศัย หาเอาเครื่องมือต่างๆ มาผูกมามามัดกัน ได้พาดไปไม้ เอาหญ้าคามากมาคลุมกันแดดกันฝนนิดหน่อย มาเห็นเขาทำตะปุดอกไม้เสียหายกันทุกวันๆ เสียตายของ เสียตายตะปุดอก ออกมาดัดดีๆ แล้วแช่น้ำมัน ก็ใช้ได้เหมือนเดิม แต่เขาไม่ทำเหมือนเรา ไม่คิดเหมือนเรา ทดลองคูสิ การใช้ของเก่า จะมีความรู้สึกแตกต่างกัน ถ้าใครได้ทดลองใช้ของเก่า ในความสำนึกของเราจะแตกต่างออกไป จะเกิดความภูมิใจเห็นค่าในของนั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าของนั้นเป็นงานฝีมือของเราเอง

เมื่อหลวงพ่อเดินรอบวัด หรือว่าไปเห็นของสิ่งใดในที่แห่งหนึ่งทีพอจะใช้ได้ เช่น ชัน เป็นต้น เขาทิ้งแล้ว บุบิบิบู้บี้ไปหมดแล้วแหละ เราเอามาตี เอามาเคาะคืนดีๆ มาขัดมาเกลาดีๆ แล้วเอามาใช้งานดู ชันอันนี้มีคุณค่ากับเรา หลวงพ่อเคยทำมาแล้ว ทุกวันนี้ก็ยังใช้งานได้อยู่ ตั้งแต่เริ่มตั้งวัดมาแล้ว ชัน

ตักน้ำ เขาเอาไปทาสีอะไรไม่รู้ พระเณรเขาเอาไปทำแล้วเขาโยนเข้าป่า บุปไปหมดแล้ว หลวงพ่อเอามาตีกลับมาตามเดิม ฉันยังใช้งานอยู่ในห้องน้ำเกือบทุกวัน ยังใช้ได้อยู่ ยังไม่รั่วเลย มีความสำคัญกว่าของเรา สิ่งใดที่เราทำกับมือขึ้นมา งานนั้นจะเป็นงานที่เราภูมิใจในฝีมือของเรา งานทุกงานเป็นอย่างนั้น

การเย็บผ้าต่างๆ ผ้าจีวรผืนหนึ่ง ถ้าเราตัดเองและก็เย็บเสียเอง การเย็บก็เย็บด้วยมือของเราเอง พยายามเย็บไปธรรมดาๆ ถึงจะไม่สวยก็ภูมิใจในฝีมือของเรา เป็นอย่างนั้น นี่ธรรมชาติของคน

อาหารการกินก็เหมือนกัน อาหารหม้อไหนที่เราทำลงไปด้วยฝีมือของเราแล้วนะ ถึงจะไม่อร่อยเหมือนคนอื่น แต่เราก็ภูมิใจในอาหารของเรา กินให้หมด ลักษณะเป็นอย่างนั้น อาศัยกินไป อร่อยเราเองนั่นแหละ ลักษณะเป็นอย่างนั้น

เราทำสิ่งใดให้เกิดกับมือของเราเอง มั่นดีที่สุด การรักษาความเอาใจใส่ก็แตกต่างกับสิ่งอื่น เราทำขึ้นมากับมือเราเอง นี่คือสิ่งภายนอก ทุกอย่างเป็นอย่างนั้น

เรื่องการภาวนาปฏิบัติก็เป็นเช่นเดียวกัน ถ้าฝึกตนจนมีนิสัยอย่างนี้ได้แล้ว คือนิสัยที่มีความพอใจภูมิใจในสิ่งที่

ตนเองสร้างขึ้นมากับมือ คือสร้างความเห็น สร้างความคิด สร้างเรื่องการตัดสินใจ หรือว่าสร้างนิสัยตัวเองขึ้นมา ถ้าผู้มีนิสัยสร้างตัวเองขึ้นมาทางภายนอก ทางโลก จนเกิดความชำนาญและความเข้าใจอย่างนี้ได้แล้ว การสร้างภายใน ด้วยสติปัญญา ก็จะภูมิใจในตัวเอง สิ่งใดที่เราคิดขึ้นได้โดยไม่ได้อาศัยผู้อื่นก็จะภูมิใจในส่วนนั้น

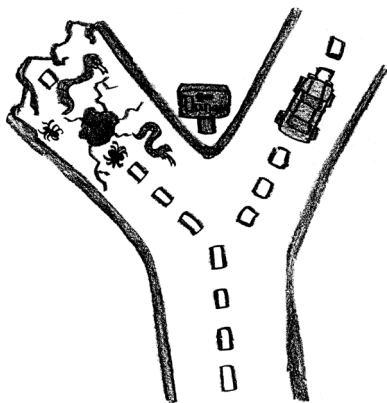
การตัดสินใจด้วยตัวเราเองก็เช่นเดียวกัน คือพยายามจะเลียนแบบคนอื่นให้น้อย พยายามฝึกตัวเองให้มากที่สุด ส่วนตัวให้มันมากที่สุด เลียนแบบผู้อื่นเป็นส่วนน้อย การเลียนแบบผู้อื่นก็มีส่วนดี แต่เราไม่เอาในส่วนนั้น เอาเป็นเพียงตัวอย่างนิดหน่อย เอามาตีแผ่ ตีขยายข้อความต่างๆ ออกมา แล้วปรับด้วยปัญญาของเรา พิจารณาตาม อันนั้นเรียกว่าเป็นเทคนิคส่วนตัว คิดจากสมองตัวเอง

เราสร้างความคิดขึ้นมาส่วนตัว เป็นลักษณะความคิดสร้างสรรค์ เขาเรียกว่าเป็นหัวพัฒนา เป็นคนมีแนวความคิดทำอะไรแปลกๆ ออกไปจากหมู่คณะ แต่ไม่ใช่เรื่องแปลก เป็นเรื่องเดียวกัน แต่อุบายแต่ละคนเป็นอย่างนั้น มีประโยชน์มีคุณค่าเท่าๆ กัน ดูอย่างอาหารการกิน เขาทำข้าวมันไก่ เราทำ

ข้าวขาหมู ลักษณะคุณค่าเท่ากัน อิ่มเหมือนกัน

ยกตัวอย่างเรื่องการแข่งขันเรื่องแฟชั่นต่างๆ เขาก็ทำ
ออกแบบเพื่อแข่งกัน ใครออกแบบได้ดีกว่ากัน แต่ถ้าใครตัดผ้า
เย็บผ้าต่างๆ ตามแบบผู้อื่นอยู่ เขาว่าคนโง่ เห็นผ้าผืนสวยๆ
ของเขา รื้อออกมาดูว่าเขาตัดเย็บกันอย่างไร แล้วก็หัดเย็บตาม
เขาทั้งหมด เขาว่าคนโง่ ไม่ใช่คนฉลาด คนฉลาดเขาก็ไม่
ทำตามอย่างคนอื่นทั้งหมด เขาเอาบางส่วนเท่านั้นเอง จากนั้น
เขาก็เอามาตัดแปลงแก้ไขด้วยความคิดของเขาเอง จากสมอง
เขาเอง จะแก้ไขอย่างไร เป็นคนหัวทันทันสมัยทันต่อเหตุการณ์

หรือการสร้างบ้านสร้างเรือนต่างๆ ก็เหมือนกัน เขา
สร้างบ้านตรงนี้มันดีแล้วนะ มันดีมันสวย แต่เรามาสร้างขึ้น
ใหม่ให้สวยกว่านี้ได้ไหม เอาแบบของเขามาตัดแปลงแก้ไขเสีย
ใหม่ เอาบางส่วนของเขา ไม่ใช่เอาทั้งหมด เขาเรียกว่าหัวพัฒนา
คนมีสมองในการทำงาน จะมาเลียนแบบตามหลังเขา มันไม่ทัน
กินนะ เขาเรียกว่าคนโง่ เรียกว่าเต่าล้านปี จะเป็นอย่างนั้น
การพลิกแพลงในการอยู่ร่วมกันในสังคมต่างๆ ไม่ใช่ว่าเป็นเรื่อง
ธรรมดา มันต้องทันต่อเหตุการณ์ในความเป็นอยู่ของโลก ใน
ทุกกรณีทุกเหตุการณ์

ฉลาดเลือกทาง

การภาวนาปฏิบัติก็เช่นเดียวกัน เราศึกษาธรรมะปฏิบัติทั้งหมดนี้ ตัวอย่างในครั้งพุทธกาล พระพุทธเจ้าได้วางแนวทางปฏิบัติเอาไว้มากมาย แนวทางทั้งหมดนั้นเป็นแนวทางของพระพุทธเจ้า บางทีก็มาจากพระอรหันต์ หรือพระอนาคามี พระสภิกาคามี พระโสดาบัน หรือได้มาจากใครก็ตามที่มีเหตุผลดี ๆ เอามาเขียนไว้ในหนังสือตำราต่างๆ ในเมื่อเราจะมาปฏิบัติ ก็เลือกเอาบางส่วน เลือกเอาว่าอุบายใครเหมือนกันกับเรา มีนิสัยเหมือนกันกับเรา เราก็เอาส่วนนั้น

ถ้านิสัยแนวทางปฏิบัติของท่านองค์ใดไม่เหมือนกับเรา เราก็ไม่เอา หาทองค์ที่เหมือนเรา เพื่อให้เข้ากันได้ อย่างนั้น เพื่อไม่ให้ขัดแย้งกันในการปฏิบัติ เหมือนกับว่าไม่ให้เกิดความเดือดร้อน ไม่ให้เกิดความสับสนขึ้นมากับตัวเอง ต้องดูอุบายแต่ละท่าน แต่ละองค์

การศึกษาประวัติพระอรหันต์ในครั้งพุทธกาล เราควรศึกษาหลักการการปฏิบัติให้เข้าใจมากที่สุด สำหรับนักปฏิบัติ

ผู้ที่เอาจริง แนวทางการปฏิบัติของทุกคนก็ดีด้วยกันทั้งนั้น แต่อุปบายอาจจะแตกต่างกัน เพราะคนละคนกัน อุปบายก็จะแตกต่างกัน แต่เราก็หาอุปบายตัวอย่างที่มันคล้ายๆ กันกับเรา คนที่มีนิสัยตรงกันกับเรามากที่สุด อุปบายธรรมะท่านจะเหมือนกันกับเรา และไปกันได้กับธรรมหมวดนั้นๆ

ส่วนมากเราไม่คิดอย่างนั้น คือได้แต่คิดว่า ถ้าผู้บรรลุธรรมหรือเป็นพระอรหันต์แล้ว ต้องเป็นอย่างนี้ๆ ตามหนังสือท่านกล่าวเอาไว้ คือต้องมีฌานนั้น ต้องมีฌานนี้ มีสมาธิอันดับนั้นอันดับนี้ เราคิดเอาเรื่องพวกเจโตวิมุติมาพูดกันอย่างเดียว เพราะนิสัยของพระอรหันต์ไม่เหมือนกัน ถึงภูมิธรรมจะเหมือนกันก็จริง แต่นั้นเป็นเฉพาะส่วนภายใน คือส่วนภูมิธรรม แต่ส่วนภายนอก คือการปฏิบัติ ไม่เหมือนกัน ละเอียดแตกต่างกัน

แต่พวกปัญญาวิมุติไม่ถึงขนาดนั้น ท่านจะไม่พูดถึงเรื่องอภิญา เรื่องญาณก็ไม่พูดถึง เรื่องฌานก็ไม่พูดถึง เรื่องสมาบัติก็ไม่พูดถึง เพราะท่านไม่มีความชำนาญในของส่วนนั้น ท่านมีความชำนาญในส่วนปัญญา เราต้องเอาปัญญาของท่านไป เราเองก็ต้องดูว่าเมื่อเราทำตามดูแล้ว เราเป็นอย่างนั้นได้ไหม ถ้าเราทำไปแล้วไม่เป็นไปตามนั้น ก็อย่าทำตามสิ ต้องเลือกเอาว่า

เหมือนกับองค์ไหนดีหนอที่เป็นปัญญาวิมุตติเหมือนกันกับเรา

เมื่อเราได้ลองทำทุกอย่างตามท่านแล้ว แต่เราทำเหมือนท่านไม่ได้ เรื่องมรรค เรื่องญาณ เรื่องฌานต่างๆ เราทำไม่ได้ เหมือนกับท่าน ดูอย่างใจเราไม่ชอบจะอยู่นิ่งๆ เข้าฌานอะไรที่ว่ามีก็ไม่ได้ ก็ต้องรู้ว่าเราเป็นนิสัยของปัญญาวิมุตติ เราต้องศึกษาว่าองค์ไหนบ้างหนอในครั้งพุทธกาลที่เป็นปัญญาวิมุตติ เราก็ศึกษาประวัติของท่านองค์นั้น แล้วเราก็มาปฏิบัติตามท่าน องค์นั้นไป ส่วนท่านองค์ที่เป็นเจโตวิมุตติ เราก็เอาไว้ก่อน มันเสียเวลา เราจะไปวิ่งตามทำไมพวกท่านที่เป็นเจโตวิมุตติ มันไม่มีประโยชน์กับเรา มันไม่เข้ากันเลย ต้องมาศึกษาผู้ที่เป็นปัญญาวิมุตติเหมือนกันกับเรา มันถึงจะได้ผลขึ้นมาตรงนี้ในการปฏิบัติ

รู้จักไฟฉายของเรา

แต่เราทุกวันนี้สังเกตตัวเองไม่เห็นว่า เราปฏิบัติเตี๋ย
นี่ เราเป็นปัญญาวิมุติหรือเจโตวิมุติ เราไม่สังเกตตัวเองเลย
หรือไม่รู้จัก ไปคว้าเอาแบบอย่างผู้ที่มีนิสัยเจโตวิมุติมาปฏิบัติ
ทั้งๆ ที่ตัวเองเป็นปัญญาวิมุติ ถ้าเป็นอย่างนี้ตายเกิดอีกร้อยชาติก็
ไปไม่ได้ เพราะมัวแต่ต้องมาเปลี่ยนแผนงานใหม่ มาฝึกงานเสีย
ใหม่ งานเก่ามีความชำนาญ เราสร้างมาแล้ว เรามีนิสัยอย่างนี้
คือสร้างมาแล้วอย่างนี้ มาถึงชาตินี้มาเปลี่ยนนิสัยใหม่ เปลี่ยน
งานใหม่ ไปฝึกงานใหม่อยู่อย่างนี้เป็นต้น

ตัวอย่างเช่น คนหนึ่งเคยเป็นทหาร ออกจากทหารมา
จะเป็นครูอาจารย์สอนนักเรียน มันต้องมาฝึกใหม่ ต้องเริ่มต้น
ใหม่ในการสอน วิชาครูเขาทำอย่างไร แค่นักเรียนหรือเป็น
ครูอาจารย์สอนอย่างเดียว เวลาลาจากครูไปแล้ว จะไปทำอาชีพ
ใหม่หรือว่าไปค้าขาย ต้องมาฝึกวิธีการค้าขายเสียใหม่ นี่คือตั้ง
หลักใหม่ไปเรื่อยๆ

แต่ถ้าผู้นั้นมีนิสัยเดิม ทำงานเดิม เราเคยมีนิสัยเป็น

พ่อค้า เราก็ค้าขายต่อไป ไม่มีปัญหาอะไร หรือเราเป็นครูอาจารย์สอน ก็เป็นครูอาจารย์สอนต่อไป ไม่ต้องเปลี่ยนงาน ไม่ต้องเปลี่ยนอาชีพ มันก็ง่ายขึ้น นี่เหมือนกัน นิสัยเราสร้างมาเป็นนิสัยปัญญาวิมุตติมาแล้ว เราเอาปัญญาวิมุตติเราต่อไป ไม่จำเป็นต้องไปวิ่งตามเจตวิมุตติเขา แต่จุดหมายปลายทางเหมือนกัน คุณค่าเท่ากัน หน้าซ้ำคนที่ เป็นปัญญาวิมุตติมันจะเร็วกว่า ไปถึงจุดหมายปลายทางได้ก่อนด้วย

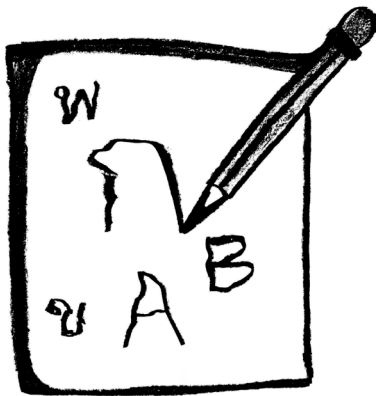
คือท่านไม่ได้ไปเล่น ไม่ได้ไปหลงมกมายกับฆานกับนิโรธต่างๆ ท่านไม่สนใจกับสิ่งเหล่านี้ เดินหน้าลูกเดียว ปฏิบัติลูกเดียว นี่คือนักปฏิบัติ มันต้องรู้จักตัวเองอย่างนั้น

ถ้าเป็นนักปฏิบัติและไม่รู้จักตัวเอง มันจะสอนตัวเองได้ไหม ไม่รู้เรื่องเลย เราเป็นนักปฏิบัติ แต่ไม่รู้จักตัวเอง ก็คนหลงนั่นเอง เขาเรียกว่า *หลงตัวเอง* นักปฏิบัติต้องรู้จักตัวเองว่าเรามีนิสัยอย่างไร มีนิสัยขี้โกรธ หรือมีนิสัยขี้หลง หรือมีนิสัยราคะจริต หรืออะไรก็แล้วแต่ มันต้องรู้จักนิสัยตัวเองทั้งหมด เพื่อจะหารรรมะส่วนต่างๆ มาปรับปรุงกับนิสัยตัวเองให้เป็น ให้เข้ากันได้ นี่เรียกว่า *การภาวนา*

คือการปฏิบัติส่วนนี้ ก็ต้องปฏิบัติตัวเองอยู่ในกรอบของ

ศีลธรรมก็จริงอยู่ คือเป็นหลักเดิม แต่ดูว่า **เรามีนิสัยอย่างไร** **ตัวนี้เราต้องศึกษาให้เข้าใจ** เพื่อจะแก้ไขปัญหาตัวเองได้ ถึงจะมีนิสัยอะไรก็แล้วแต่ แต่จะมีลักษณะอันเดียวกัน คือว่า โลภะ โทสะ โมหะ มีเหมือนๆ กัน ราคะก็เหมือนๆ กัน ในการภาวนา ต้องรู้จักแยกแยะ รู้จักขั้นตอนในการปฏิบัติ เรามีนิสัยเท่านี้ ตัวสติปัญญาเราเท่านี้ เราควรจะปฏิบัติอย่างไร อย่างหยาบ อย่างละเอียดอย่างไร ต้องดูเหตุการณ์ ดูวิธีการต่างๆ ที่เราปฏิบัติอยู่ ถ้าเรามีสติปัญญาแค่นี้ เราจะไปศึกษาระบบไหน ปฏิบัติอย่างนี้ให้ได้ มันได้ไหม มันทำไม่ได้ เราดูความสามารถของเราอีกที

ตัวอย่างเช่น ไฟฉายของเรานิดเดียว ดูความสว่างพอ รีบรี่ๆ จะไปฉายกว้างออกไปไกลๆ มันได้ผลอะไรบ้างไหม ไม่ได้ผลอะไรเลย เพราะไฟฉายถ่านจะหมดอยู่แล้ว เรามองแคบๆ เข้ามาก็เห็นได้ ดูลายมือก็ได้อีก ดูนิตหน้อยก็ได้ แต่ไกลๆ ไม่ได้ นี่เขาเรียกว่า *อัตตัญญุต* รู้จักตน ความหมายของคำว่ารู้จักตน ตนในที่นี้คือตัวเรา เราที่มีนิสัยอย่างไร รักสวรั้งาม ใจน้อย ผูกโกรธ ชอบพูดเรื่องคนอื่น ฯลฯ

หัดเขียนหนังสือ

ในการฝึกตน ทำอย่างไรถึงจะเป็นคนที่มีความพร้อม ด้วยคุณงามความดี ความดีต่างๆ ไม่ใช่จะไปขอคนอื่นมานะ เราพยายามจะฝึกเราเองทั้งหมด ความดีตรงนี้ ถึงจะเลียนแบบ จากผู้อื่นมาก็แล้วแต่ เลียนแบบมาก็เพื่อมาฝึกตัวเองนั่นแหละ ตัวอย่างว่าเรียนธรรมะมา เมื่อศึกษาธรรมะมาก็มาฝึกตัวเองอีกที ไม่ใช่ว่าจะเรียนธรรมะมาแล้ว จะมาพูดคุยกุบายๆ อย่างนั้นว่า เราคุยธรรมะได้ รู้จักกรรมหมวดนี้ดี มันพูดได้ แต่เป็นธรรมะที่ผู้อื่นพูดให้ฟัง เป็นลักษณะเลียนแบบผู้อื่นมากเกินไป อันนั้นใช้ไม่ได้ พยายามมาปรับปรุงตัวเองว่า การศึกษาธรรมะทั้งหมด ให้มันรู้เห็นจากสติปัญญาเฉพาะตัวเองให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แต่ก็ไม่ให้ไกลกันกับตำราที่กล่าวเอาไว้ในเรื่องเดียวกัน

ในการปฏิบัตินั้น อย่าเอาตามตำรา และอย่าทิ้งตำรา คำนี้หลวงปู่ขาวพูดบ่อยเหลือเกิน พูดบ่อยๆ แต่ก็ไม่มีใครหรอก จะจำได้อย่างนี้ หลวงพ่อทูลคนหนึ่งจำได้แม่นยำคำนี้ ท่านว่า

อย่าเอาตามตำรา และอย่าทิ้งตำรา คือตำราเป็นกรอบเส้นทางอันหนึ่ง คือทางเดิน เราก็ไม่ทิ้ง เอา แต่เราเอาอุบายส่วนหนึ่ง อุบายเหมือนในตำรา แต่เรื่องราวเป็นประสบการณ์ของเราเอง มันไปด้วยกันได้ เหมือนกับที่พระพุทธเจ้าได้พูดกับพระอานนท์ อานนท์ ธรรมะที่เราตถาคตสอนพุทธบริษัททั้งหมดนี้ เท่ากันกับใบไม้ในกำมือเดียวเท่านั้นเอง ส่วนใบไม้นอกนั้นที่ไม่เอามาสอนมันมากกว่านี้ มันละเอียดมากกว่านี้ ถ้าหากว่าคนมีสติ ปัญญาที่ดีที่ว่ามานี้ ถึงจะได้ข้อธรรมะจากตำรามานิดเดียวแล้วมาตีความออกไป ขยายออกไปได้มากมาย เพราะมันจะมาจากความรู้จริงเห็นจริง จากประสบการณ์จริงของตัวเอง

การภาวนาปฏิบัติ เช่น การพิจารณาชั้น ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ส่วนมากนักปฏิบัติจะไม่เข้าใจ ส่วนนี้ จะเอาให้หมดเลย จะให้รู้เห็นความเป็นจริงทั้งหมดพร้อมๆ กัน ทางรูปก็เอา ทางนามก็เอา จะเอาทั้งหมด ปฏิบัติตามรูปแบบให้มันครบสูตร ให้มีความสมบูรณ์ในชั้น ๕ ครบตามขั้นตอน มันทำได้ไหม ทำได้ คิดได้ แต่ถามว่าได้ผลไหม ไม่ได้ผล เพียงคิดตามหลักการ คิดได้ จริงๆ ทำไม่ได้เลย

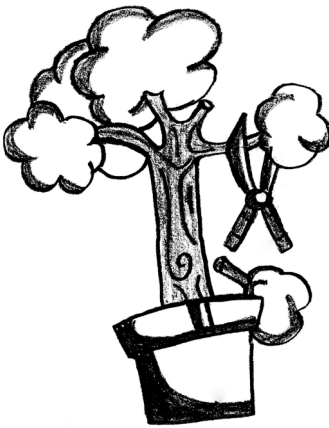
ก็เหมือนศีล ๕ ที่เรารับพร้อมกันทุกวันๆ ก็จริงอยู่ว่า

ศีล ๕ รับพร้อมกันทั้ง ๕ ข้อ แต่ถามว่ารับ ๕ ข้อไปแล้ว คนไหนบ้างทำได้ถึง ๕ ข้อในวันเดียว หรือศีล ๘ ก็เหมือนกัน รับไปแล้วพร้อมกัน คนไหนบ้างรับศีล ๘ ไปแล้ว รักษาพร้อมกันได้ถึง ๘ ข้อ มันยากมาก บางทีก็ได้แต่ข่มใจนั้นแหละ ข่มใจเอาคือบังคับเอา นั่นเขาเรียกว่าศีลโดยบังคับ คือยังไม่สมบูรณ์เต็มที่ ศีลยังไม่เป็นเอง ไม่เป็นธรรมชาติ ที่เรียกว่า *อริศีล* คือ ศีลที่เป็นใหญ่ เป็นศีลที่เกิดขึ้นจากตัวเองโดยเฉพาะ ไม่ต้องไปบังคับ พร้อมแล้วเป็นเอง นี่คือความชำนาญในการรักษาศีล ศีล ๕ ตัว ก็ต้องเริ่มจากตัวใดตัวหนึ่งก่อน รักษาไปเป็นปีๆ ตัวละครปีๆ ก็ได้ จนทำให้มันครบสมบูรณ์บริบูรณ์ทั้ง ๕ ตัว

การพิจารณาขั้น ๕ ก็เป็นลักษณะเดียวกัน ไม่ใช่ว่าปฏิบัติขั้น ๕ ไม่ใช่จะเอาแค่ວັນนี้พิจารณารูปแล้ว ชั่วโมงต่อไปพิจารณาเวทนา ทำได้ แต่ไม่ได้ผล คือมันต้องแยกกัน คำว่า รูป เวทนา คำว่า *รูปธรรม* กับ *นามธรรม* การปฏิบัติมันละเอียดอ่อนและหยابต่างกัน ในภาคปฏิบัติ การพิจารณารูปให้เกิดความชำนาญก่อน มันจะเป็นผลดีในการปฏิบัติ ต่อมาก็ค่อยอาศัยเรื่องนามทีหลัง ให้เกิดความเคยชินก่อน เอาหยาบๆ ไปก่อน

เหมือนกับเราตอนฝึกหัดวาดรูป คนวาดรูป ไม่ใช่ว่าเขาจะเอาดีได้เลยนะ เขาต้องเอาดินสอด่เขียน ร่างลักษณะหยาบๆ ไว้ก่อน ร่างคร่าวๆ ไว้ก่อน แล้วค่อยลงสีทีหลัง มันมีคนไหนวาดรูป เอาสีแถมไปเลยทั้งหมด ลงสีเลยพร้อมกัน มันมีไหม มันไม่มี เอาหยาบๆ ไปก่อน คร่าวๆ ไปก่อนเค้าโครงมันมีแล้ว ค่อยลงสีตาม ระบายสีทีหลัง

ตัวหนังสือก็เช่นเดียวกัน อย่างตัวหนังสือที่คนไม่เคยเขียนด้วยพู่กัน จับเอาสีแถมมาเขียน จะได้ตัวหนังสือเหมือนเขาไหม ไม่เหมือน มันจะไม่สวยเหมือนเขา คือความหนักเบาของมือมันต่างกัน ตัวหนังสือก็ไม่สวย ออกมาไม่เหมือนเขา เห็นไหมว่าคนที่เขียนไม่เป็น ทีแรกเขาฝึกเขาเขียนอย่างไร เขาเอาดินสอด่ดำ เขาเอาบรรทัดขีดด้วย ตัวหนังสือ เขาเอาบรรทัดขีด พยายามเอาพู่กันแถมตามบรรทัด ตามรูปตัวหนังสือที่ขีดเอาไว้ การทำเช่นนี้ถือว่ามีเส้นบังคับอยู่ ต่อไปนานเข้า มันเกิดความชำนาญ ต่อไปไม่ต้องใช้บรรทัดขีด เป็นตัวหนังสือขึ้นมา เขาเขียนได้เลย ไม่ต้องมีบรรทัดก็เขียนสวยได้ นี่คือการชำนาญในการเขียน ต้องเอาแบบหยาบๆ ไปก่อน

แยกส่วนต้นไม้

การภาวนาหรือการปฏิบัติก็เช่นเดียวกัน เรื่องการพิจารณาขั้น ๕ ที่ว่ามานี้ก็เหมือนกัน เอาหายๆ ไปก่อน นั่นคือรูป รูปตัวเดี๋ยวนี้ เราขยายเอง **รูปภายใน** หมายถึง ตัวเรา **รูปภายนอก** หมายถึง สิ่งภายนอกจากตัวเราออกไป คือรูปอื่นสัตว์อื่น อะไรก็แล้วแต่ เป็นสิ่งภายนอก รูปอย่างเดียว มีลักษณะ ๒ ประเภท

๑) **รูปที่มีวิญญูณครอง**

๒) **รูปที่ไร้วิญญูณ**

รูปสองรูปนี้ ตัวอย่างเช่น รูปเรา ณ ปัจจุบัน เป็นรูปที่มีวิญญูณครอง รูปอย่างอื่น เช่น รูปคนอื่น ถือเป็นรูปภายนอกไป เอารูปทั้งภายนอกภายในทั้งหมดมาวิจัยวิเคราะห์ ให้เป็นไปตามหลักความเป็นจริงของแต่ละรูปนั้น ในการเปลี่ยนแปลง แต่ละรูปเป็นอย่างไรบ้าง

ตัวอย่างต้นไม้ต้นหนึ่ง ซึ่งก็คือรูปที่ไม่มีวิญญูณครอง

มันมีรูปร่างหลายอย่าง มีทั้งราก มีทั้งลำต้น มีทั้งเปลือก มีทั้งกระพี้ มีทั้งแก่น มีทั้งใบ มีทั้งดอก มีทั้งผล ในต้นเดียว มีหลายรูปแบบ ตัวอย่างต้นผลไม้ต้นหนึ่ง เช่น ต้นมะม่วง ต้นก็รูปหนึ่ง ใบก็รูปหนึ่ง กิ่งก้านสาขาก็รูปหนึ่ง เปลือกก็รูปหนึ่ง ผลก็รูปหนึ่ง ดอกก็รูปหนึ่ง ต้นอย่างเดียวจะมีหลายรูป ก็เพราะเราแยกไปตามส่วนที่มันเป็นไป ตามหลักที่มันมีอยู่ในต้นนั้นๆ นี่คือการพิจารณารูป มันขยายออกไปในมุมกว้าง

ก็เหมือนคนเราคนเดียว ทำไมจึงเรียกว่าผม ทำไมจึงเรียกว่า ขน เล็บ ฟัน หน้ ง อากาศทั้งสามสิบสอง เมื่อแยกออกไปก็เป็นรูปเหมือนกัน คือส่วนทั้งหมดเป็นรูปส่วนปลีกย่อยออกมาจากรูปร่าง รูปปลีกย่อยทั้งสามสิบสองประการนั้น ก็พิจารณาลงสู่ไตรลักษณ์ทั้งหมดว่า มันไม่เที่ยง มันต้องพิจารณาทั้งหมด ขยายออกไป สิ่งที่ว่ามานี้ตำราจะไม่พูดไว้หมดหรอก มันมีมากกว่านี้ แล้วแต่ใครจะคิดได้เท่านั้น ถ้าคนมีปัญญามากก็คิดได้มาก คนมีปัญญาน้อยก็คิดได้น้อย เพราะว่าการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติมันมีมากกว่านั้น นี่แค่รูปอย่างเดียว

ตัวอย่างการพิจารณาผมอย่างเดียว ถ้าคนมีปัญญา มาก คิดทั้งคืนก็ไม่จบ มันไปได้ทุกด้าน เป็นธรรมทุกด้าน

เป็นทั้งความไม่เที่ยงก็ได้ มันเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง เป็น
ทุกข์หรือไม่เป็นทุกข์ ถ้าทุกข์เพราะอะไร ทุกข์เพราะไปยึด
มันถือมันว่า ผมเรามันขาวแล้วนะ จะไปสังคมแต่ละที จะ
เอาอะไรมาข่มให้ดำๆ ไว้ มันทุกข์ขึ้นมาแล้ว ไปเข้าสังคม
ไม่ได้ ออกจากบ้านไม่ได้ คนจะเห็น พยายามดิ้นรนหาหา
อะไรต่างๆ มาข่มเอาไว้ให้มันดำ หรือมันยาวเกินไป พยายาม
ตัดชะ ถ้าตัดตรงผมไม่ถูกกับใจตัวเอง ก็เป็นทุกข์ขึ้นมาอีก
คือไม่สบายใจ ก็เป็นทุกข์ คือเราทุกข์ใจหลายๆ อย่าง เพราะ
การเปลี่ยนแปลงของผม

ตัวอย่าง ขน เล็บ ฟัน หนัง นี่ก็เหมือนกัน ทุกอย่าง
มีการเปลี่ยนแปลงทั้งนั้น นี่คือรูปร่างเดียว ผมอย่างเดียว
มันพิจารณาทั้งวันก็ไม่จบถ้ามีปัญญาที่ดี พิจารณาเรื่องความ
ไม่เที่ยงบ้าง พิจารณาเรื่องความทุกข์บ้าง พิจารณาลงสู่
อนัตตาบ้าง พิจารณาลงสู่สิ่งสกปรกโสโครกบ้าง เราก็พิจารณ
กันได้ทั้งวัน ผมอย่างเดียวนั้นแหละ แต่จะมีปัญญาเพียงพอที่
จะพิจารณาได้ไหมเท่านั้นเอง

นี่คือความชำนาญ

ล

วนมากเราจะรู้เฉยๆ คือว่ารู้แล้ว พอจะพิจารณา
 ปืบ ก็รู้แล้วเท่านั้นเอง มันไม่ยอมปฏิบัติ มันไม่ยอมคิด เหมือน
 กับคนทุกวันนี้ เป็นคนที่ไม่มีความคิดทางธรรมะ แต่ความคิด
 ทางโลกนะมี ปัญหาที่จะมาเป็นปัญญส่วนตัวมันถึงยาก

ตัวอย่างความแตกต่างกันในด้านความคิดในยุคนี้กับ
 ยุคก่อนๆ เช่น นักเรียนยุคก่อนๆ คิดบวกลบเลขในใจก็คิดได้
 พอครูตั้งโจทย์ขึ้นมา ให้คิดโดยไม่ต้องเขียนลงกระดาษ แต่ให้
 คิดในใจ ก็สามารถตอบได้เลย คิดในใจเท่านั้น นี่คือการชำนาญ
 แต่เดี๋ยวนี้คนใจร้อน คือว่าคิดไม่ได้ก็กดคอมพิวเตอร์หรือเครื่อง
 บวกเลขออกมา ใช้เครื่องเป็นตัวคิดแทน ถูกไหม ถูก แต่อาศัย
 ทางวิทยาศาสตร์ช่วย มันดีไหม ดี แต่มันไม่ดีไหม ส่วนไม่ดีมัน
 มี คือทำให้คนไม่มีความคิด ไม่มีความคิดเป็นของตัวเอง อาศัย
 สิ่งภายนอก อาศัยวิทยาศาสตร์ช่วยในการทำเท่านั้นเอง แต่
 ความมกมายมันจะมีกับตัวเอง เป็นคนไม่มีความคิด

ทีนี้เรื่องปัญหาต่างๆ ที่ว่ามานี้ จะเอาคอมพิวเตอร์

ไปกดให้มันหมดไปได้ไหม ไม่ได้เลย ตรงนี้มันตรงกันข้าม มันมีอะไรบ้างใหม่ที่ทางวิทยาศาสตร์ จะเอาคอมพิวเตอร์มาชำระปัญหาตัวเองให้หมดไปสิ้นไป ทำได้ไหม ทำไม่ได้ สิ่งทั้งหมดต้องชำระด้วยสติปัญญาเฉพาะตัว ตัวนี้แหละจะมาแก้ปัญหิตัวเองได้ เมื่อปัญญาเราไม่มี ความคิดไม่มี มันต้องฝึกขึ้นมาทุกๆ ด้าน

โดยทำด้วยความชำนาญในความคิดหยาบๆ ก่อน เช่น การพิจารณารูป ยกตัวอย่างการพิจารณาหนัง ลองพิจารณาในลักษณะอย่างเดียวกัน พิจารณาทุกส่วน ให้เป็นไปตามความเป็นจริงของแต่ละส่วน มันเป็นสูตรใครสูตรมันอยู่แล้ว ๑) ไม่เที่ยง ๒) ความเป็นทุกข์ ๓) อนัตตา ๔) ไม่มีอะไรเป็นของของเรา ๕) เราจะพลัดพรากจากสิ่งนี้ไป หรือ ๖) พิจารณา ลงสู่ความสกปรกโสโครก

พิจารณาหนังทั้งคืนทั้งวันก็ไม่จบ เราเปลี่ยนอุบายไปเรื่อย วันนี้คิดสูตรนี้ไป แค่สูตรเดียวนะ บางวันคิดได้ประมาณ สัก ๑๐ นาที บางวันต่อมาอาจเป็นชั่วโมงก็ได้ มันเป็นเพราะเรา สติปัญญาเราฉลาดไหม หาวิธีเปลี่ยนแปลงได้ไหม แก้ไขกันไป นี่ก็ส่วนประสมกันหลายๆ อย่างรวมกัน มันเรื่องเดียวกัน

การใช้ปัญญาพิจารณารูป เริ่มต้นพิจารณาหยาบๆ

ธรรมดาๆ ก่อน เพราะคนเรามันหลงด้วยความหลงหยาบๆ ไม่ใช่หลงของละเอียด อย่างคนหลงคนทุกวันนี้ ไม่ได้หลงอารมณ์ หลงของหยาบๆ นี่เอง คำว่า รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ เป็นของหยาบๆ เมื่อหลงของหยาบๆ ก็ต้องเอาของหยาบๆ มาพิจารณาก่อน ให้เกิดความเข้าใจส่วนนี้ก่อน ส่วนหยาบๆ นี้

เมื่อเราพิจารณาส่วนหยาบจนชำนาญแล้ว จากนั้นจึงเริ่มต้นพิจารณาในส่วนละเอียด คือนาม เช่น เวทนา หรือเรียกว่า นามจิต หรืออาการของจิต เราพิจารณารอบใหม่ ถ้าเรามีความชำนาญในการพิจารณารูปอยู่แล้ว การพิจารณาต่อขึ้นไปในเวทนา ในสัญญา ในสังขาร มันไม่ยาก มันต่อกันได้ง่าย มันเชื่อมโยงต่อกัน

นี่คือการใช้งานของการปฏิบัติ การใช้งานทางสติปัญญา ต้องเริ่มจากส่วนหยาบไปหาส่วนละเอียด ถ้าเราไม่ทำอย่างนี้ มันก็ยาก ส่วนมากเราไม่ทำอย่างนั้นหรอก เริ่มจากรูป เวทนา คั้นเดี่ยวรอบเดี่ยวจบไปเลย นี่คือการพิจารณาธรรมชาติ การพิจารณาอย่างนี้ถูกไหม ถูก แต่ถูกตามแนวทางของปริยัติเท่านั้นเอง เป็นปัญญาที่เป็นปัญญาในภาคปริยัติเท่านั้นเอง แต่ไม่ใช่ปัญญาในภาคปฏิบัติ คือเรียบเรียงตามเหตุการณ์ ตาม

หลักวิชาการเท่านั้นเอง

คำสอนของพระพุทธเจ้าก็ดี ธรรมะทั้งหมดที่มีเป็นหลัก
วิชาการทั้งนั้น อย่างการพิจารณาธรรมะส่วนใหญ่ ก็ตามหลัก
วิชาการ ตามหลักการที่ตำรามีอยู่ ตำราว่าอย่างไร ก็พิจารณา
ตามนั้น พิจารณาตามหลักสูตร มันทำได้ไหม ทำได้ แต่มันได้
ผลดีไหม ก็เท่านั้นเอง ไม่เต็มที

ไก่อ่ตาบอด

เหมือนคนตาบอด ตัวหนังสือของเขาก็มีลักษณะหายๆ คือใช้จับคำเอา ตัวหนังสือเบรลล์ที่เขาทำมาเป็นตัวนูนก็แล้วแต่ เขาทำมาเพื่อว่า เมื่อเขาจับบีบจะรู้ว่าตัวอักษรที่เขาจับนั้นอ่านว่าอย่างไร คือตัวอะไร เขารู้ แต่ให้ถามต่อไปอีกว่า ตัวหนังสือเป็นสีอะไร เขาจะไม่รู้ เป็นสีขาว สีแดง สีเขียว เพราะเขาไม่เห็น สัมผัสลักษณะหายๆ ได้เท่านั้นเอง นี่เรียกว่าคนตาบอดเขากันอย่างนั้น เขาอ่านได้เท่านั้นเอง

การเริ่มต้นในการปฏิบัติของเราก็มีลักษณะบอดเหมือนกัน คือบอดทางใจ คือว่าใจเรามันมืดอยู่ มันบอดอยู่ มันยังไม่เห็นอะไรชัดเจนขึ้นมาในขณะนี้ ให้เรามาฝึกใจตัวเองให้มันเกิด ความสว่าง จะได้ความสว่างตัวนี้มากก็ต้องอาศัยตัวปัญญาเป็นตัวกำกับ ปัญญาตัวนี้เป็นตาของใจ ถ้าเราไม่สร้างปัญญาขึ้นมาเมื่อไหร่ ใจก็บอดต่อไป

ก็เหมือนเราเกิดตายๆ กับวัฏสงสารตั้งแต่กับนั้นจนถึงกับปัจจุบันนี้ ก็เพราะมาเกิดด้วยการบอดนั่นเอง คือบอดทาง

ใจ มันยังมองโลกเป็นของดีอยู่ ไม่มีเห็นคำว่า ทุกข์ โทษ ภัย ต่างๆ ของโลกใบนี้ ไม่เห็นเลย มองเป็นดีทั้งนั้นเลย มันยังมีความยินดีพอใจในภพชาติต่างๆ ยังมาเกิดถึงปัจจุบันนี้ แต่ถ้าเราไม่ฝึกฝน ไม่มาแก้ไขในขณะนี้ ปล่อยให้ตัวเองมีติดบอดต่อไป เมื่อเป็นได้อย่างนั้น จะเกิดอีกก็ร้อยชาติ เหมือนกับ มันก็เท่านี้ บอดต่อไป เรียกว่า ตโม ตมปรายโน เป็นคนมีตมาแล้วมีตไป หาความสว่างอะไรไม่ได้เลย

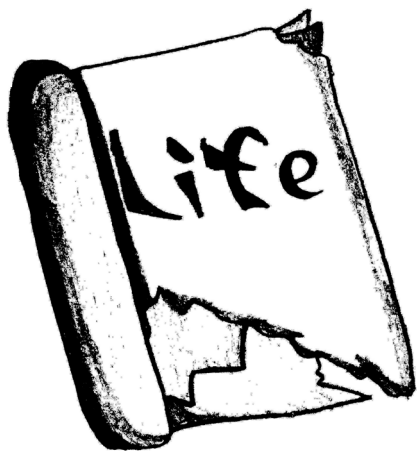
แต่ว่าในชาตินี้ เรายอมรับว่าเราเคยมีตมาแล้ว เคยหลงโลกหลงสงสารมาแล้วในอดีต เคยหลงเกิด หลงตาย หลงรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ มาแล้วในอดีต เราจะมารู้ตัวในขณะนี้ว่า เรามาเกิดบ่อยๆ เพราะหลงอย่างนี้ๆ แสดงว่าเรามีตมา

เรามาแก้ไขปัญหาส่วนตัวนี้เสีย ให้รู้เห็นว่าสิ่งที่เราหลงเป็นอย่างนี้ มาแก้ส่วนที่เราหลงให้ได้ เราจะได้ไม่มาหลงอีกต่อไป เราก็จะอยู่ตัว เราก็หยุดได้ เราก็พลิกแพลงใหม่ หาอุบายปฏิบัติใหม่ กลับตัวใหม่ มองโลกต่างๆ มองหาความจริงทั้งหมด จริงตรงไหน พยายามค้นขึ้นมา ขุดคุ้ยขึ้นมา เราหลงส่วนไหน ต้องขุดขึ้นมาให้หมด มันจึงจะเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนแจ่มแจ้งขึ้น ขณะนั้น

การขุดคุ้ยทั้งหมด ต้องคุ้ยด้วยปัญญา ไม่ใช่คุ้ยด้วยความมืด ถ้าคุ้ยด้วยความมืด ก็เหมือนไก่ตาบอดนั่นเอง ไก่ตาบอดมันคุ้ยอาหารตามพื้นต่างๆ มันเจอเม็ดพลอยเม็ดข้าวตกขึ้นมา กินอะไรไม่ได้ มันคุ้ยไป คุ้ยแบบตาบอด แบบไก่ตาบอดคุ้ยหาอาหาร ทำอะไรไม่ได้เลย จะมีเม็ดอาหารกินอร่อยก็ไม่รู้จัก เพราะมันบอดนั่นเอง

นี่เหมือนกัน เราคุ้ยธรรมะขึ้นมา คุ้ยได้ คิดได้ แต่มันคุ้ยขึ้นมาแบบตามตำรา ตามหลักการ แต่ปัญญาเฉพาะตนเราไม่เห็น ธรรมะส่วนที่เราคุ้ยอยู่มันเป็นอย่างไร นี่คือว่าบอดเป็นตโม ตมปรายโน มีตมาแล้วก็มีตอยู่ แล้วก็ยังจะมีตต่อไป ถึงภาพหน้าชาติหน้า หาทางสิ้นสุดไม่ได้เลย

พยายามฝึกในชาตินี้ให้มีความสว่างขึ้นมาสักนิดก็ยังดี ถึงจะไม่สว่างเต็มตัว ก็สว่างสักนิดหนึ่งก็ยังดี เราจะเห็นว่าภาพพจน์ต่างๆ โลกต่างๆ วัฏฏะต่างๆ ที่เป็นมาในอดีต เราไม่สามารถจะมองได้ ก็มองปัจจุบันชาตินี้ก่อน ในความแตกต่างของเรา

เรียงความชีวิต

๒

ถ้าเรามองเห็นปัจจุบันชาตินี้เป็นหลักยืนตัวไว้แล้ว เราจะสามารถมองอดีตได้ว่า ความเป็นมาในอดีตเป็นอย่างไร ถ้าเรามองเห็นความเป็นอยู่ในปัจจุบันชาตินี้ได้แล้ว เราจะสามารถมองเห็นอนาคตได้เช่นเดียวกันว่า อนาคตจะเป็นอย่างไร เรียกว่า *ปัจจุบันนัญญา โย ธัมมัง* ให้เอาหลักปัจจุบันเป็นหลักประกันตัว เป็นหลักประกันในการปฏิบัติ

ส่วนมากเราไม่เข้าใจคำว่า *ปัจจุบัน* ไปตีความหมายอย่างเดียว คือว่า *ปัจจุบันนัญญา โย ธัมมัง* จิตภาวนาปฏิบัติ นึกคำบริกรรมอย่างนี้และห้ามคิด ห้ามคิดถึงสิ่งภายนอก สิ่งต่างๆ ให้ผ่านไป อย่าไปคิด อนาคตห้ามคิด ลักษณะให้อยู่กับปัจจุบัน อย่างนี้เป็นหลักปัจจุบันของวิธีทำสมาธิ

แต่ปัจจุบันทางปัญญาทำอย่างไร ปัจจุบันมีความหมายว่า *ปัจจุบันนัญญา โย ธัมมัง* เช่นเดียวกัน นั่นคือเอาชาติปัจจุบันเป็นของยืนตัว มันแตกต่างกัน เอาชาติปัจจุบันเป็นตัวหลัก เป็นตัวยืนไว้ก่อนว่า ปัจจุบันชาติเรามีอะไรบ้าง ตั้งแต่เกิดมาจาก

วันนั้นจนถึงปัจจุบันนี้ เราต้องรู้เห็นปัจจุบันชาตินี้ว่า เรามีความเป็นมาอย่างไร เห็นทุกวัน เรียบเรียงชีวิตเรามาได้ตั้งแต่ วัยเด็กจนถึงวัยหนุ่มสาวขึ้นมา จนถึงวัยเฒ่าวัยแก่ขึ้นมา จนถึงปัจจุบันนี้ คือว่าเรียบเรียงชาติปัจจุบันของตัวเอง เรียกว่า *ปัจจุบันชาติ* ถ้าเราเห็นปัจจุบัน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เราสามารถจะเรียบเรียงไปถึงวันตายเราได้เลย

แต่จุดหมายปลายทางคือวันตาย จะเอาจุดไหนเป็นหลัก ให้เอาอายุขัยเป็นหลักไว้ก่อน คร่าวๆ ไว้ก่อน คนเราอยู่ไม่เกินอายุขัยไปได้สักคน เมื่อถึงอายุขัยวัยแก่ชราก็ต้องตาย มันต้องดูคนที่ตายก่อนเรา คนที่มีอายุมากๆ คนไหนที่ยังอยู่ ไม่มีสักคน เพราะคนต้องตายเหมือนกัน เราก็จะตายเหมือนกัน เมื่อวันที่เราหมดอายุขัย จะไม่แตกต่างกันเลย นี่คือปัจจุบัน ชาติ เป็นหลักยืนตัว เรียบเรียงชีวิตเราตั้งแต่วันเกิดจนถึงปัจจุบัน ปัจจุบันชาติจนถึงวันตาย นี้เรียกว่าปัจจุบันทางด้านปัญญา

อีกอย่างหนึ่ง ปัจจุบันของสมาธิ คือให้อยู่ในปัจจุบัน อารมณ์อันเดียว นึกคำบริกรรมอารมณ์อันเดียว แต่ทางปัญญา นี้ เอาปัจจุบันชาติตั้งที่กล่าวมาแล้ว ต้องคิดเรียบเรียงให้มัน เห็นความเป็นจริง ความโดดเด่นในสังขธรรมต่างๆ ให้มันชัดเจน

มากขึ้นๆ

ดูทั้งเขาดูทั้งเราให้เหมือนกัน ไม่ว่าจะสามัญลักษณ์ชะตา ถ้าเป็นธาตุเหมือนกัน จะมีอะไรแตกต่างกันไหม ไม่แตกต่างกันเลย เกิดขึ้นมาแต่ละชาติ ก็มีการแก่ มีการเจ็บ มีการตาย เหมือนกันทั้งนั้น นี่ธาตุเรา เป็นเหมือนกันทุกคน ทุกตัวสัตว์ นี่ การพิจารณาในปัจจุบันชาติ ปัจจุบันเหมือนกัน ปัจจุบันชาติที่ว่ามา นี่เราให้เน้นหนักตัวนี้

ถ้าเรามองพิจารณาบ่อยๆ อย่างนี้แล้ว มันจะมองเห็นภาพอนาคตชาติหน้า ภาพหน้า คำว่า *อนาคต* หมายถึงว่า ชาติเกิดใหม่ ภาพใหม่ ถ้าเรามองเห็นปัจจุบันชาติชัดเจนแล้ว เราจะมองไปภาพหน้าชาติหน้า จะเหมือนกันเปี้ยวเลย ไม่แตกต่างกัน อนาคตชาติหน้าภาพหน้า เมื่อเราเกิดใหม่อย่างไร ก็จะเหมือนปัจจุบันชาตินี้ทั้งหมด เกิดในท้องแม่แห่งเดียวกัน เมื่อเกิดขึ้นมาแล้ว ก็หาอยู่หากินใช้ชีวิตเหมือนๆ กันกับชาติปัจจุบันนี้ทั้งหมด บางทีก็มีการเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา แล้วก็ตาย จะเกิดในอนาคตชาติหน้า ร้อยชาติ พันชาติ แสนชาติ ก็ตาม ก็เหมือนปัจจุบันชาตินี้ทั้งหมด

ไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นของใครทั้งสิ้นในโลกใบนี้ ทุก

คนจะมากอบโกยจากโลกใบนี้ เหมือนกับว่ามันไม่มีปัญหาอะไรเลย นั่นเป็นคำโกหกตัวเอง หลอกตัวเองไปเฉยๆ แต่สุดท้ายแล้ว ก็ยังไม่มีใครสมปรารถนาในโลกใบนี้ ใครมีความต้องการอะไรก็แล้วแต่ มีความอยากอะไรก็แล้วแต่ ยังไม่มีใครสมปรารถนาสักสิ่งเดียว

ดูสิว่า เรามาเกิดกับโลกบ่อยๆ เพราะอะไร เพราะเราต้องการสนองความอยากของตัวเอง อยากนั้นอยากนี้ ตอนนี้นั้นมันสมปรารถนาหรือยัง ยังไม่สม ยังไม่พอ ยังขอต่อชาติหน้าเถอะนะ ขอแก้มือใหม่ ก็ยังมีขอกันอยู่ ยังปรารถนาต่อไปเรื่อยๆ ทีนี้เรามาเกิดทุกครั้ง มาเกิดเพื่อแก้มือ แก้มือใหม่ให้ดีกว่าเก่า แต่ดีหรือยัง เท่าเดิม บางคนเลวร้ายมากกว่าเดิมเสียอีก นี่เขาเรียกว่า *คนไม่มีปัญญา*

ถ้าเรามีปัญญาแล้ว จะสามารถเรียบเรียงชีวิตในปัจจุบันของเราได้ ตั้งแต่วัยเด็ก จนถึงวัยหนุ่มวัยสาว จนถึงปัจจุบัน จะเรียบเรียงชีวิตเราได้ว่า จะเป็นอย่างไรในวันข้างหน้า ต้องเรียบเรียงได้ในชาตินี้ ถ้าเราเห็นจริงอย่างนี้แล้ว คนเราใครบ้างจะไปเกิดในภพหน้าชาติหน้า ไม่ไป จะไปทำไม ไปเกิดแล้วก็เท่าเดิมกับชาตินี้อีกแหละ จะไปทำไม เขาจึงอยู่ตัว

เขาถึงหยุด ก็พอแล้ว เอวัง ณ จุดนั้น การเกิดกับโลกใบนี้เรา
พอแล้ว เรามองเห็น ทุกข์ โทษ ภัย ในภาพหน้าชาติหน้า ซึ่งจะ
เหมือนกับปัจจุบันนี้ทั้งหมดเลย ใครจะกล้าไป

ขอหยุดเสียดี้

เหมือนกับว่าในขณะที่เราก็มักมีโรคภัยต่างๆ ห้อมล้อมเราอยู่ รับประทานเป็นทุกข์ตลอดเวลา เราก็มองไปข้างหน้า ถ้าเกิดอีกแล้วเป็นทุกข์เหมือนกันกับชาตินี้ เราจะไปทำไม เช่นเดียวกัน ถ้าเราอยู่ในกองไฟซึ่งห้อมล้อมเราอยู่ เมื่อเรากระโดดออกจากไฟได้แล้ว เห็นไฟกองอยู่ข้างหน้า จะกระโดดเข้าไปอีกไหม ไม่เป็นไปไม่ได้ มีแต่หลบหนีอย่างเดียว คือไม่อยากเข้าไป

สิ่งใดที่เราเป็นทุกข์ในชาตินี้ เราฝังใจอยู่แล้ว จะให้ไปก่อทุกข์เข็ญ โดยให้ไปเกิดในภพใหม่ชาติใหม่ มันไปไหม ไม่ไปไม่ยอม ทุกข์ในชาตินี้ก็เหลือเฟือแล้ว จะไปทุกข์ชาติหน้าอีกทำไม นี่คือการ เห็นทุกข์ เป็นอย่างนั้น เขาไม่ยอมไปภพหน้าชาติหน้าหรือ ขอหยุดเสียที นี่เป็นธรรมชาติของคน ของสัตว์ เมื่อเห็นทุกข์ในปัจจุบันชาตินี้จนเพียงพอแล้ว ต่อไปเขาจะไม่ยอมทำอีก ธรรมชาติมนุษย์เป็นอย่างนั้น

ก็เหมือนกับเด็กเล็กๆ ไป ไม่ต้องพูดถึงผู้ใหญ่ ถ้าผู้ใหญ่มันชอบแก้ตัว เอาเด็กธรรมดาๆ ที่ยังไม่รู้เดียงสาเท่าไร

ขนาดกำลังคลานไปคลานมาตามธรรมชาติ ตามปกติแล้ว เด็กจะชอบเล่นไปทั่วโดยไม่รู้ตัวว่าสิ่งใดจะเป็นอันตรายกับตัว

ตัวอย่าง เหมือนเด็กกับไฟ เด็กจะไม่กลัว เพราะไม่เคยรู้ถึงโทษของมัน พ่อแม่จะให้เด็กกลัวไฟ ก็ต้องเอามือเด็กจี้ไฟ ร้อนๆ ให้เด็กร้องดังๆ ไปเลย เด็กจะเข็ดหลาบ เรายอมให้เด็กเจ็บแต่น้อยเพื่อสอนเขา จะดีกว่าเด็กที่ไม่เคยมีประสบการณ์ อาจจะเอาไฟเผาตัวเองทั้งเป็น เด็กแค่นี้ ให้มันร้อนขึ้นมา ให้มันร้องให้เสียก่อน ค่อยเอายาทาให้มันที่หลัง ที่หลังจับมือเข้าไปอีก มันไม่เอาแล้ว เห็นไฟมันกระโดดไปเลย เด็กมันกลัว เห็นไฟบีบ มันกระโดดเลย เด็กไม่สู้แล้ว นี่เห็นโทษว่า ไฟมันมีรสชาติอย่างไร เป็นทุกข์อย่างไรกับเขา เขารู้จัก เด็กเป็นอย่างนั้น นี่วิธีแก้เคล็ด วิธีจะให้เด็กหนีจากไฟ

คนเราก็เหมือนกัน ผู้ใหญ่แล้ว จะทำอย่างไรจะให้เห็นโทษในการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ในภพหน้าชาติหน้า เราต้องดูในชาตินี้ จะมีวิธีแก้ไขอย่างไร ส่วนมากเราไม่เป็นอย่างนั้น คือลุ่มใส คือความหลงนั่นเอง

ใครในที่นี้เคยตำน้ำพริก ตำน้ำพริกธรรมดาๆ นี่แหละ ถ้าน้ำพริกมันกระเด็นเข้าตาสักแป็บเดียวเท่านั้นแหละ แสบตา

ขึ้นมาสักครั้งหนึ่ง ครั้งสองต้องพยายามรักษาตัวไว้ให้ดีมากที่สุด คือมันเห็น เห็นโทษว่าน้ำพริกเข้าตาเป็นอย่างไร มันแสบอย่างไรบ้าง ทีหลังตำน้ำพริกจะพยายามป้องกันเต็มที่ คือกลัวน้ำพริกจะเข้าตาอีกนั่นเอง นี่คือเห็นโทษมาแล้ว น้ำพริกเป็นอย่างนี้ๆ

นี่เหมือนกัน การเห็นทุกขในการเกิดมาในชาตินี้แล้ว ชาติหน้าเราจะพยายามป้องกันให้ดีที่สุด หรือไม่เกิดเลยจะดีที่สุด คือว่า การเห็นทุกข์ โทษ ภัยต่างๆ ในปัจจุบันชาติด้วยการค้นคว้าดูชีวิตของเรา นี่คือการฝึกใจให้เห็นทุกข์โทษของโลกในแง่ต่างๆ ว่า การเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นโทษอย่างไรบ้าง ต้องมองให้เห็นในปัจจุบันชาติเป็นเรื่องใหญ่ ถ้ามองเห็นและสามารถเรียบเรียงได้ เราสามารถจะมองอนาคตได้เลย ชาติหน้าก็จะเหมือนกับชาตินี้ทั้งหมดนั่นเอง

ตัวอย่างเช่น เราจะมีครอบครัว คู่หัวตัวเมียก็แล้วแต่ก็เหมือนกับชาตินี้ทุกประการ ทางโลกทางสงสาร ใครผ่านอะไรมา ก็จะรู้จักกันดีแล้วว่า เป็นอย่างไรๆ เหมือนเดิม จะมีคู่หัวตัวเมียก็เท่าเดิมอีก จะมีลูกหลานขึ้นมา ก็เท่าเดิมนั้นแหละ จะมีเงินทองกองสมบัติมากมายก็กอง ก็เท่าเดิมนั้นแหละ ไม่มีใคร

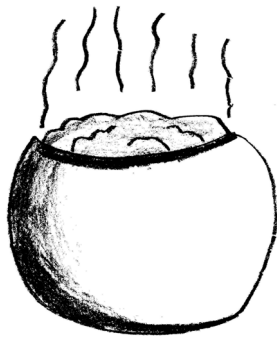
หนีจากความทุกข์ความตายไปได้หรอก

นี่ลักษณะเราเห็นทั้งหมด ทุกข์ โทษ ภัยต่างๆ นั้น เขาเรียกว่า นิพพิทา จะเกิดขึ้นมาในช่วงนั้น นิพพิทา มันจะเกิดความเบื่อขึ้นมา เหนื่อยหน่ายขึ้นมา เรียกว่า อนาลโย เป็นผู้ทอดอาลัยในอนาคตนั้นเสีย มันไปนั้น อนาลโย เป็นนามสัญญาของหลวงปู่ขาว ในความหมายคำแปลว่า เป็นผู้ทอดอาลัยเสีย คือไม่เอาอีกแล้ว พุดง่าย ๆ ก็คือสละทิ้งไป คือไม่ยอมก้าวหน้าไปหาอนาคต นั้นเป็นเพราะอะไร เพราะอนาคตก็เหมือนกับปัจจุบัน เราจะมองเห็นภาพทั้งสอง อย่างหนึ่งคืออดีต อย่างที่สองคืออนาคต จะเหมือนปัจจุบัน นั่นคือปัจจุบันที่ว่ามา ปัจจุบันเรื่องปัญญาก็เป็นอย่างนี้

มันต้องคิดให้รอบคอบ พิจารณาให้รอบคอบ ในเรื่องความแตกต่างของปัจจุบันทางปัญญากับปัจจุบันของสมาธิ ปัจจุบันทางปัญญามันแตกต่างเหมือนกับที่อธิบายมาแล้ว พยายามฝึกทั้งสองอย่างให้มีความชำนาญ ถ้าเราฝึกในปัจจุบันของสมาธิ ให้นึกคำบริกรรมเอาไว้ เราน่าจะเข้าใจดี แต่ปัจจุบันทางปัญญา เราเข้าใจแล้วหรือยัง ถ้าไม่เข้าใจ เอาอุบายนี้ไปคิด เอาไปพิจารณา เอาไปปฏิบัติ ฝึกใจตัวเองอยู่เสมอๆ นั้นแหละ

คนจึงจะรู้จักการปฏิบัติทางปัญญา จะรู้จักทุกข์ โทษ ภัยต่างๆ ของอนาคตเป็นว่าอย่างไรบ้าง และไม่ควรไปด้วยเหตุผลอย่างไรบ้าง

ถ้าเราผูกใจกับอนาคตเอาไว้แบบนี้ คือมีความผูกพันในสิ่งที่รัก อันนี้ก็รัก อันนั้นก็ยินดี อันนี้ก็ใคร่ก็พอใจ ถ้าเรามีความผูกพันกับของสิ่งใดในอนาคต กับสิ่งไหนก็แล้วตั้งแต่ในปัจจุบันนี้ นั่นแหละที่จะเป็นตัวเชื่อมโยงกับภพหน้าชาติหน้า เพราะว่าความผูกพันกับของสิ่งใดนั้นแหละจะทำภพชาติให้เกิด เอาความยึดติดต่างๆ มาคลี่คลายซะ ทำลายเชื้อพันธุ์แห่งการเกิดนั้นซะ

หุงข้าวให้สุก

ห ลวงพ่อเคยอ่านนิทานเรื่อง *สังข์ทอง* อันนี้เป็นธรรมะ เมื่อพระสังข์อยู่ในคราบเงาะนั้นเป็นอย่างไร แต่เมื่อเขาเอาคราบเงาะไปเผาไฟทิ้งเป็นอย่างไร พระสังข์กลับเข้าไปในรูปลงเงาะอีกไม่ได้แล้ว เงาะก็หมดสภาพ ต้องเป็นสังข์ทองตลอดกาล

นี่คือว่าปัญญาเราอยู่ในคราบเงาะ คือใจเราเป็นตัวที่หมักหมมเก็บความฉลาดไว้อยู่ แต่เราไม่ได้ฝึก เมื่อเราฝึกปัญญาดีแล้ว ก็เหมือนสังข์ทองออกจากคราบเงาะมานั่นเอง นี่เป็นอุบายธรรมะทั้งหมด เราศึกษาอะไรมา ต้องมาศึกษาให้เข้าใจในส่วนนั้นๆ นี่คือปฏิบัติตัวเอง ปฏิบัติใจให้มีความรู้เห็นกับสิ่งนั้นๆ ชัดเจน

มันต้องสร้างปัญญาขึ้นมาก่อนจึงจะรู้เห็นได้ ถ้าปัญญาไม่มี ไม่มีทางจะรู้เห็นได้เลย เพียงรู้เห็นตามหลักการ ตามหลักวิชาการเท่านั้นเอง อันนั้นจะไปละอะไรไม่ได้ จะแก้ปัญหาวะไรก็ไม่ได้เลย ตัวนั้นเป็นเพียงหลักการ มันต้องเห็นด้วยสติปัญญา เฉพาะตัวจริงๆ จึงจะละถอนปล่อยวางอะไรได้ นี่เรียกว่า

เกิดความแสบคาย พิจารณาลบ่อยๆ พยายามตรึกตรองบ่อยๆ ใคร่ครวญบ่อยๆ แล้ว มันถึงจะเกิดความแสบคายขึ้นมา

ใหม่ๆ ก็ไม่ค่อยแสบคายหรอก ต้องฝึกฝนบ่อยๆ ก่อน วันนั้นบ้าง วันนี้บ้าง เดือนนั้นบ้าง ปีนั้นบ้าง ต้องพิจารณาลบ่อยๆ เรื่องเก่าๆ ซ้ำๆ ซากๆ อีกสักวันหนึ่ง จะเกิดความแสบคายขึ้นกับเราจนได้ เพราะเราพยายามอยู่เป็นธรรมดา เป็นธรรมชาติอยู่แล้ว เรื่องเหล่านี้

ก็เหมือนการขับรถ ทุกคนขับรถไม่เป็นมาก่อน เกิดมาในชีวิต พอขึ้นรถปั๊บ สตาร์ทรถวิ่งปิ้งไปเลย มันทำได้ไหม ทำไม่ได้ ต้องอาศัยค่อยไปค่อยมา เคลื่อนไปเคลื่อนมา เดินหน้าถอยหลังไป มันต้องชำนาญก่อนจึงจะขับไปจริงๆ เป็นอย่างนั้นนี่คืออาศัยความชำนาญ

อาหารการกินก็เหมือนกัน คนที่ไม่เคยทำอาหาร ทดลองเอาอาหารให้เขาทำดูสิ เอาแค่ส้มตำอย่างเดียวก็พอ ไม่ต้องเรื่องผัดเรื่องทอดอะไรหรอก เอาแค่ส้มตำอย่างเดียว ทดลองดูสิว่า ตำเป็นไหม มันมีครบสูตรนั้นแหละ มีอุปกรณ์การทำ มีทุกอย่าง มีทั้งพริก ทั้งปลาร้า หรือมีอะไรก็แล้วแต่

สูตรใครอาหารส้มตำ ทำดูสิว่ามันจะเหมือนที่เขาทำ

ใหม่ใหม่ๆ มันจะไม่อร่อยหรอก บางทีก็เผ็ดไปบ้าง บางทีก็เค็มไปบ้าง จืดไปบ้าง แต่ถ้าทำบ่อยๆ ทำบ่อยๆ คือตำมาแล้วกินเอง ดูว่ามันอร่อยไหม คำว่าอร่อยเราตัดสินเอง ตัดสินเองว่าอร่อยไหม ต้องตามหาว่ารสมันเป็นอย่างไร ที่ตำมามันเปรี้ยวไป วันหลังตำใหม่ ลดมะนาวลง ลดความเปรี้ยวลง หรือวันนี้มันเผ็ดไปหน่อย วันหลังลดพริกลง วันนี้ตำมาแล้ว มันเค็มไปหน่อย ลดน้ำปลาลง ลดปลาร้าลง พยายามลดตามสัดส่วนจนได้ที่จริงๆ เออ รสชาติอันนี้ถูกต้องกับเรา กับธาตุชั้นของเราจริงๆ อันนั้นคือว่าใช้ได้ บางคนกว่าจะลดอย่างนั้นได้ก็จะต้องใช้เวลาานหลายครั้งหลายหน ทำอาหารเหล่านี้ถึงจะทำถูกปากตัวเองได้

นี่เหมือนกัน คำว่า *แยบคาย* คำเดียว ลักษณะเดียวกันกว่าจะแยบคายได้ แต่ละหมวด แต่ละข้อ แต่ละอุบายต่างๆ ก็ต้องหลายครั้งหลายหน ให้มันพอดี พอเหมาะพอดีกับเรา ถ้ามีคำถามว่า อะไรเป็นเครื่องตัดสินความแยบคาย ความหายสงสัยเป็นตัวตัดสิน ถ้าหายสงสัยนั่นแหละคือว่าตัดสินได้ คือแยบคายแล้ว นี่เป็นหลักธรรมตา เป็นหลักธรรมชาติอย่างหนึ่งในการปฏิบัติธรรม ทุกอย่างมันเป็นอย่างนั้น

เหมือนกับอาหารการกิน ถ้าว่าอร่อยแล้วเราหยุดทันที

หรือหุงข้าวก็เหมือนกัน ถ้ามันสุกก็หยุดหุงทันที อาหารทุกอย่างถ้าสุกก็ต้องหยุดทันที ไม่ใช่จะทำต่อไป นี่คือว่าความแสบคายเหมือนกัน ถ้ามันหายสงสัยขึ้นมาก็หยุดในส่วนนั้น นี่คือแสบคายแล้ว สิ่งไหนที่ไม่แสบคาย ก็ทำต่อไป

คำว่าแสบคายไปแล้ว แสบคายเพียงอันหนึ่ง ไม่ใช่แสบคายทั้งหมด ต้องแสบคายไปเป็นเรื่อยๆ ไปเรื่อยๆ ก่อน นี่ฐานของมัน ไม่ใช่เอาเรื่องเดียวแสบคายหมด เป็นทีเดียวไม่ได้ ต้องค่อยเป็นค่อยไป

นี่คือหลักปฏิบัติ เราต้องฝึกสติปัญญาเฉพาะตัวให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพียงครูบาอาจารย์อธิบายธรรมะให้ฟัง เป็นเพียงบอกให้ เตือนให้ ชี้แนะแนวทางให้เท่านั้นเอง ท่านไม่สามารถจะไปแก้ไขปัญหาให้เราได้หรอก เราคนเดียวเท่านั้นที่จะแก้ปัญหาระเองได้ เราต้องฝึกให้มากที่สุด การฟังธรรมจากครูบาอาจารย์เป็นอุบายวิธีในหลักการเท่านั้นเอง แต่วิธีการปฏิบัติเป็นหน้าที่ของเราคนเดียว จะฝึก จะคิด จะตรึกตรองใคร่ครวญเอง

นี่เป็นอุบาย ให้ธรรมะเพื่อที่จะไปฝึกฝนอบรมตัวเองให้ดีขึ้น ขยันขึ้น เพราะว่าทุกคนจะนำไปปฏิบัติ เอาละทีนี้

รู้ใจ

- วัตถุประสงค์** : เผยแพร่มรดกธรรมของ หลวงพ่อทูล ขิปปปัญญา
สำหรับผู้ที่ปรารถนาความสุขในชีวิต (กามาวจร)
จนถึงผู้ที่มุ่งหวังมรรคผลนิพพาน (โยคาวจร)
- รายละเอียด** : หนังสือชุดใจ ลำดับที่ 3 ถอดเทปจากธรรมเทศนา
ของหลวงพ่อทูล เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2539
ที่วัดป่าบ้านค้อ จ.อุดรธานี
- ISBN** :
- พิมพ์ครั้งที่ 1** : 20 พฤษภาคม 2556
- จำนวนการพิมพ์** : 10,000 เล่ม
- ผู้จัดพิมพ์** : คณะศิษยานุศิษย์
- ถอดเทป** : เบญจ บุษราคัมวงศ์
- ภาพปก** : Tanawat Pisanuwongse
- ภาพประกอบ** : ด.ช. ณัฐวัฒน์ เนาวรัตน์พงษ์
- ลิขสิทธิ์** : ขอสงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอกหรือพิมพ์ซ้ำเนื้อหา
ในหนังสือเล่มนี้ กรุณาติดต่อ KPY USA หรือ
วัดชานฟ้ารัชมาราม

ข้อมูลการติดต่อ

San Fran Dhammaram Temple

2645 Lincoln Way, San Francisco, CA 94122

โทร. 1 (415) 753-0857

Website: watsanfran.org

E-mail: watsanfran@yahoo.com

KPY USA

19721 Scenic Drive, Redwood Valley, CA 95470

Website: kpyusa.org

E-mail: kpyusagroup@gmail.com

วัดป่าบ้านค้อ

ต.เขื่อน้ำ อ.บ้านฝ่อ จ.อุดรธานี 41160

โทร. (042) 250-730-1

Website: watpabankoh.com

E-mail: watbankoh@yahoo.com

โปรดติดตามหนังสือเล่มต่อไป

“ชั่วฟ้าดินสลาย” (ขอใจ)

ผู้ใดมีความประสงค์จะสมทบทุนในการจัดพิมพ์หนังสือ
เล่มต่อไป กรุณาติดต่อ soratya@yahoo.com บัญชีออมทรัพย์
ธนาคารกรุงเทพ เลขที่บัญชี 650-0-12774-8

SAN FRAN DHAMMARAM TEMPLE

SAN FRANCISCO